

การรักษาเสถียรภาพในสัญญาภายใต้กฎระเบียบของฟีฟ่า

ปีติเทพ อยู่ยืนยง

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การรักษาเสถียรภาพในสัญญามักถูกนำมาใช้อธิบายในฐานะที่เป็นบริบทของสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสร ในทำนองที่ส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรมและเสริมสร้างการแข่งขันระหว่างสโมสรที่สมดุลในอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอลสากล นอกจากนี้การรักษาเสถียรภาพในสัญญามักถูกนำมาใช้สร้างข้อตกลงที่สมประโยชน์ทั้งนักกีฬาฟุตบอลอาชีพและสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัด ผ่านการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎระเบียบและกลไกที่สหพันธ์กีฬาฟุตบอลนานาชาติ ได้กำหนดเอาไว้ พัฒนาการของกฎระเบียบและกลไกของฟีฟ่าที่สร้างเสถียรภาพในสัญญาเช่นนี้ถูกขับเคลื่อนโดยฟีฟ่า ผ่านการปฏิบัติตามและบังคับใช้ระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรของฟีฟ่า บทความวิชาการฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อนำเสนอบทนำและภาพรวมในเบื้องต้นที่อธิบายถึงบริบทของสัญญาในกีฬาฟุตบอลอาชีพ 2) เพื่อชี้ให้เห็นหลักการสำคัญของการรักษาเสถียรภาพในสัญญาที่ส่งผลต่อนักกีฬาฟุตบอลอาชีพและสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพ 3) เพื่อศึกษาทบทวนการรักษาเสถียรภาพในสัญญาภายใต้ระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรของฟีฟ่า 4) เพื่อศึกษาทบทวนกลไกช่วยรักษาเสถียรภาพในสัญญาระหว่างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพกับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้ระบบการปกครองควบคุมของฟีฟ่า และ 5) เพื่ออภิปรายการรักษาเสถียรภาพในสัญญาภายใต้ระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรของฟีฟ่า

คำสำคัญ: เสถียรภาพในสัญญา; สมดุลการแข่งขัน; ฟีฟ่า; กฎหมายฟุตบอล

MAINTENANCE OF CONTRACTUAL STABILITY UNDER THE FIFA'S RULES

Pedithep Youyuenyong

Faculty of Law, Chiang Mai University

Abstract

Contractual stability maintenance is generally used to describe the key contexts of the status and transfer of professionals that ensures fair and balanced competition in the global football industry and guarantees the integrity of competitions for maintaining competitive balance between clubs. In addition, contractual stability is seen as a desirable state for professionals and clubs that is often encouraged by the rules and mechanisms of International Federation of Association Football (FIFA). The development of the FIFA's rules and mechanisms for maintaining contractual stability between professionals and clubs has been largely driven by FIFA through compliance and enforcement of the FIFA's Regulations on the Status and Transfer of Players (RSTP). The objectives of this academic paper are 1) to contain an introduction and a short overview, including a description of the contexts of the contracts in professional football, 2) to identify the key aspects of contractual stability which impact professionals and clubs, 3) to review maintenance of contractual stability between professionals and clubs under the FIFA's RSTP, 4) to review the mechanisms for maintaining contractual stability between professionals and clubs available in the FIFA's regulatory system, and 5) to discuss maintenance of contractual stability under the FIFA's RSTP.

Keywords: Contractual Stability; Competitive Balance; FIFA, Football Law

---

Corresponding Author: Assistant Professor Dr. Pedithep Youyuenyong, Faculty of Law, Chiang Mai University E-mail: pedithep.y@cmu.ac.th

บทนำ

เมื่อสัญญาจ้างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพเป็นสัญญาต่างตอบแทนระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ นักกีฬาที่อยู่ภายใต้สังกัดก็ต้องลงทำการแข่งขันหรือปฏิบัติงานให้กับสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัด จนกว่าสัญญาจ้างระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลกับนักกีฬาสิ้นสุดลง (Termination of football contracts) ไม่ว่าจะการสิ้นสุดลงของสัญญาจ้างเกิดจากการที่สัญญาจ้างถึงกำหนดระยะเวลาที่ตกลงกันไว้แน่นอน หรือเกิดจากการยินยอมร่วมกันทั้งสองฝ่ายที่จะบอกเลิกสัญญาจ้างก่อนครบกำหนดได้ อย่างไรก็ตามนักกีฬาฟุตบอลอาชีพอาจต้องการย้ายจากสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดเดิมไปยังสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดใหม่ (Transfer) (Czarnota, 2013) ด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน อาทิ ความก้าวหน้าในอาชีพนักกีฬาฟุตบอล การได้รับค่าจ้าง สวัสดิการและประโยชน์ทางธุรกิจที่สมเหตุผลผลและเพียงพอการดำเนินชีวิต การเพิ่มพูนประสบการณ์หรือทักษะการเล่นกีฬาฟุตบอลที่สูงขึ้น การร่วมงานสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ตนเองชื่นชอบ และเหตุผลส่วนตัวด้านครอบครัว (Center for the Law and Economics of Sport, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture & KEA European Affairs, 2013) ด้วยเหตุนี้สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดเก่ากับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดใหม่ที่ยินยอมรับโอนนักกีฬาเข้ามาอยู่ภายใต้สังกัดของตน อาจทำข้อตกลงร่วมกัน (Nilsson, 2006) โดยที่ต่างฝ่ายต้องตกลงยินยอมให้นักกีฬาโอนย้ายไปสังกัดสโมสรกีฬาฟุตบอลที่ต้องการ ข้อตกลงเช่นนี้ถือเป็นข้อตกลงโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสร (Transfer agreement) (Bilić, 2011) อันถือเป็นนิติกรรมซึ่งเกิดขึ้นโดยการแสดงเจตนาของ นักกีฬา กับสโมสรกีฬาและนักกีฬา กับสโมสรกีฬาต่างฝ่ายต่างต้องตกลงยินยอมทำข้อตกลงระหว่างกัน นักกีฬาต้องตกลงยินยอมเข้าร่วมสังกัดกับสโมสรกีฬา ในขณะที่ตัวสโมสรกีฬาต้องตกลงยินยอมรับนักกีฬาเข้ามาร่วมสังกัดกับสโมสร (Kos, 2021)

สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดของนักกีฬามักจัดทำข้อตกลงในสัญญาจ้างเอาไว้เป็นหนังสือให้กับนักกีฬาตั้งแต่เริ่มสัญญาจ้างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ ซึ่งสัญญาจ้างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพสมัยใหม่มีการกำหนดเงื่อนไขเอาไว้ในสัญญาจ้างว่าสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดยอมมีสิทธิโอนย้ายเปลี่ยนแปลงหน้าที่การงานหรือการปฏิบัติงานของนักกีฬาภายใต้สังกัดได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับประโยชน์ทางธุรกิจ ทั้งที่เป็นการลงทำการแข่งขันกีฬาฟุตบอลให้กับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดเอง (Oda, 2016) หรือทำการแข่งขันให้กับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ยืมตัว (Loanee) นักกีฬาภายใต้สังกัดในระยะเวลาที่ตกลงไว้ (Loan duration) เมื่อนักกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้สังกัดได้ตกลงยินยอมลงนามทำข้อตกลงเช่นนี้ไว้โดยสมัครใจ จึงเท่ากับว่านักกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้สังกัดยินยอมให้สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดมีสิทธิโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้สังกัดเอาไว้อย่างชัดเจน แล้วข้อตกลงระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดกับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพพันธมิตรที่ประสงค์จะยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพไปลงทำการแข่งขันในนามสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพพันธมิตรถือเป็น

ข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพมาลงแข่งขันในนาม (Loan agreement) ซึ่งข้อตกลงระบุระยะเวลายืมตัวเอาไว้อย่างชัดเจน (Terms of the loan duration) และเงื่อนไขทางธุรกิจที่ทั้งสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดที่ยืมกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ถูกยืมตัวพึงมีพึงได้ประโยชน์ในระหว่างที่มีการยืมตัว (Financial conditions) (Bond, Widdop, & Parnell, 2020)

สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดเดิมกับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดใหม่ของนักกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ทำการโอนย้ายก็ดี หรือสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดกับสโมสรกีฬาที่ยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพไปลงทำการแข่งขันในนามสโมสรก็ตาม หากเป็นสมาชิกที่อยู่ภายใต้การบริหารปกครองของสหพันธ์กีฬาฟุตบอลนานาชาติ (Fédération Internationale de Football Association) หรือฟีฟ่า (FIFA) หรือเป็นสมาชิกของสโมสรที่อยู่ภายใต้การบริหารปกครองของสมาคมกีฬาอันเป็นเครือสมาชิกของฟีฟ่า (FIFA affiliated associations) นั้นต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของฟีฟ่าที่บัญญัติถึงสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างสโมสรที่เป็นสมาชิกของฟีฟ่าหรือสมาชิกที่อยู่ภายใต้การบริหารปกครองของสมาคมกีฬาอันเป็นเครือสมาชิกของฟีฟ่า เพื่อควบคุมความประพฤติของนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพ และสมาคมกีฬาฟุตบอลอาชีพ ให้จัดทำข้อตกลงโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรหรือข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพมาลงแข่งขันในลักษณะไม่ขัดต่อความถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม (Ruggie, 2016)

เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและความถูกต้องชอบธรรมในวงการกีฬาฟุตบอล ฟีฟ่าในฐานะที่เป็นองค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลนานาชาติสูงสุด (Football's supreme governing body) จึงกำหนดกรอบการรักษาเสถียรภาพในสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรภายใต้กฎระเบียบของฟีฟ่าขึ้นมา เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการใช้ความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา (Autonomy of will) ที่ให้ความเป็นอิสระแก่สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพและนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ ในการแสดงเจตนาสมัครใจที่จะยินยอมผูกมัดตนเองให้ได้ตามความประสงค์ของตน ฉะนั้นฟีฟ่าได้กำหนดกรอบความเป็นธรรม (Fairness) ในการทำข้อสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรที่ไม่เป็นธรรมนั้น เพื่อแก้ไขความไม่เป็นธรรมหรือความได้เปรียบเสียเปรียบที่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันเกินสมควร อันอาจเกิดขึ้นจากการทำสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อตกลงระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ ที่ทำให้สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพคู่สัญญาอีกฝ่ายได้เปรียบนักกีฬาฟุตบอลอาชีพคู่สัญญาอีกฝ่ายเกินสมควรหรือทำให้นักกีฬาฟุตบอลอาชีพถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพบางประการ จนต้องรับภาระมากกว่าที่ควรจะได้รับ เพราะสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดซึ่งมีอำนาจต่อรองทางธุรกิจเหนือกว่าอาจสร้างข้อตกลงเอาเปรียบและสร้างภาระเกินสมควรให้กับนักกีฬาที่อยู่ภายใต้สังกัดของตน ทำให้นักกีฬาฟุตบอลอาชีพที่อยู่ภายใต้การปกครองควบคุมของสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัด ที่มี

อำนาจต่อรองทางธุรกิจน้อยกว่าสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดอย่างมาก ทำให้เกิดความไม่ถูกต้องชอบธรรม และไม่เป็นธรรมในวงการกีฬาฟุตบอล เหตุนี้เองฟีฟ่าในฐานะองค์กรที่มีอำนาจสูงสุดเหนือบรรดาสมาชิกของตนได้ สร้างระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสร (FIFA Regulations on the Status and Transfer of Players หรือระเบียบ RSTP) ขึ้นมาเพื่อควบคุมการทำข้อสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสร และข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรของบรรดาสมาชิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรจากสโมสรในประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง (International transfers) (Schwab, 2017) ทำให้ข้อสัญญาหรือข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมระหว่างบรรดาสมาชิกนั้น มีผลใช้บังคับเพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี (Fédération Internationale de Football Association, 2022)

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อนำเสนอบทบาทและภาพรวมในเบื้องต้นที่อธิบายถึงบริบทของสัญญาในกีฬาฟุตบอลอาชีพ 2) เพื่อชี้ให้เห็นหลักการสำคัญของการรักษาเสถียรภาพในสัญญาที่ส่งผลต่อนักกีฬาฟุตบอลอาชีพและสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพ 3) เพื่อศึกษาทบทวนการรักษาเสถียรภาพในสัญญาภายใต้ระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรของฟีฟ่า 4) เพื่อศึกษาทบทวนกลไกช่วยรักษาเสถียรภาพในสัญญาระหว่างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพกับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้ระบบการปกครองควบคุมของฟีฟ่า และ 5) เพื่ออภิปรายการรักษาเสถียรภาพในสัญญาภายใต้ระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรของฟีฟ่า

การรักษาเสถียรภาพในสัญญา

การรักษาเสถียรภาพในสัญญาเป็นการใช้อำนาจของฟีฟ่าควบคุมจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบรรดาสมาชิกของตน ในการทำสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรระหว่างบรรดาสมาชิกด้วยกัน (Compaire, Planás, & Wildemann, 2009) โดยมุ่งเน้นให้เกิดความสัมพันธ์ที่อยู่แบบพึ่งพาอาศัยกันอย่างต่อเนื่องระหว่างคู่สัญญาแต่ละฝ่ายและมุ่งเน้นให้คู่สัญญาแต่ละฝ่ายสมประโยชน์ของตน ช่วยรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ราบรื่นในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอลสากล การใช้อำนาจของฟีฟ่าจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการทำสัญญาของบรรดาสมาชิกเช่นนี้นี้ย่อมเป็นหนทางสกัดกั้นสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดผู้ซึ่งมีอำนาจต่อรองทางธุรกิจเหนือกว่าถือโอกาสเอาเปรียบนักกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้สังกัดคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง เพราะเมื่อเกิดความเหลื่อมล้ำทางผลประโยชน์ทางธุรกิจระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพที่อยู่ภายใต้สังกัดอย่างไม่เป็นธรรม โอกาสเกิดความขัดแย้งหรือข้อพิพาทระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพแน่นอนมีมากขึ้น ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ (Relations between players and clubs) อาจต้องยุติลงไปในนั้นหมายความว่าฟีฟ่าเข้าไปกำกับดูแลการใช้เสรีภาพในการทำสัญญาหรือข้อตกลงทางธุรกิจ ซึ่งถือเป็นกิจกรรมใน

ธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอลนานาชาติอย่างหนึ่ง เพื่อให้เกิดความถูกต้องชอบธรรมและความเป็นธรรมทางธุรกิจ รวมทั้งเสริมสร้างความเป็นธรรมที่เกิดขึ้นจากการทำสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างบรรดาสมาชิกราบรื่นอันเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอล นานาชาติที่อยู่ภายใต้การบริหารปกครองของฟีฟ่า (Gardiner & Welch, 2007)

ในอดีตที่ผ่านมาเมื่อคดีเกิดขึ้นในวงการกีฬาฟุตบอล จนเป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดพื้นฐานว่าด้วยการรักษาเสถียรภาพในสัญญาในวงการกีฬาฟุตบอล ทางฟีฟ่านำเอาเหตุผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและการปรับข้อเท็จจริงให้เข้ากับข้อกำหนดของศาลมาพัฒนาเป็นข้อกำหนดเกณฑ์การรักษาเสถียรภาพในสัญญาในเวลาต่อมา ตัวอย่างเช่น คดี Union Royale Belge des Sociétés de Football Association ASBL v Jean-Marc Bosman (1995) C-415/93 หรือคดี Bosman Ruling ที่ศาลยุติธรรมยุโรป (European Court of Justice หรือศาล ECJ) วินิจฉัยในประเด็นเสรีภาพในการย้ายถิ่นฐานเพื่อการทำงานหาเลี้ยงชีพ (Freedom of Movement for Workers) (Gardiner & Welch, 2007) ข้อเท็จจริงในคดีนี้มีอยู่ว่า Jean-Marc Bosman นักกีฬาฟุตบอลอาชีพชาวเบลเยียม ได้ทำสัญญาจ้างกับสโมสร Royal Football Club de Liège (สโมสร RFCL) ตกลงเป็นนักกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้สังกัด ทำการแข่งขันและปฏิบัติงานภายใต้สังกัดสโมสร RFCL ดังกล่าว สัญญาจ้างที่ทำขึ้นมีการตกลงระยะเวลาการจ้างไว้อย่างชัดเจนและเป็นที่ยอมรับที่แน่นอน ต่อมาเมื่อสัญญาจ้างสิ้นสุดลง สโมสร RFCL ประสงค์ต่อสัญญาจ้าง (Renew) กับนาย Jean-Marc Bosman แต่ในเบื้องต้น Jean-Marc Bosman ได้ปฏิเสธต่อสัญญาจ้าง ส่วน Jean-Marc Bosman ประสงค์โอนย้ายตนเองไปสังกัดสโมสร Union Sportive du Littoral de Dunkerque (สโมสร USL Dunkerque) อย่างไรก็ตามภายใต้กฎระเบียบของสหภาพสมาคมฟุตบอลยุโรป (Union des associations européennes de football) หรือยูฟ่า (UEFA) ที่บังคับใช้อยู่ในขณะนั้น มีระเบียบไว้ว่า สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดเดิมสามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรได้ (Transfer fee) โดยเรียกเก็บจากสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ประสงค์รับโอนนักกีฬาฟุตบอลชีพเข้าไปอยู่ภายใต้สังกัด และหากสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ประสงค์รับโอนนักกีฬาฟุตบอลชีพเข้าไปอยู่ภายใต้สังกัด ไม่ยอมจ่ายค่าธรรมเนียมดังกล่าวสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพ สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ประสงค์รับโอนนักกีฬาฟุตบอลชีพเข้าไปอยู่ภายใต้สังกัดก็ยังไม่อาจรับโอนนักกีฬาฟุตบอลชีพเข้าไปอยู่ภายใต้สังกัดได้ สโมสร USL Dunkerque ที่ประสงค์รับโอนย้ายนาย Jean-Marc Bosman เข้าไปอยู่ภายใต้สังกัดกลับไม่ยอมจ่ายค่าธรรมเนียมดังกล่าว ผลที่ตามมาทำให้นาย Jean-Marc Bosman ไม่อาจย้ายไปเป็นนักกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้สังกัดสโมสร USL Dunkerque และต้องจำใจต่อสัญญากับสโมสร RFCL ต้นสังกัดเดิมต่อไป ด้วยเหตุนี้เองทำให้สโมสร RFCL ต้นสังกัดของนาย Jean-Marc Bosman มีอำนาจต่อรองทางธุรกิจเหนือกว่าถือโอกาสเอาเปรียบนาย Jean-Marc Bosman มีอำนาจต่อรองทางธุรกิจน้อยกว่าอย่างมาก โดยอัตราค่าจ้างร้อยละ 75 ของอัตราค่าจ้างเดิมที่นาย

Jean-Marc Bosman เคยได้รับ (Cutting Bosman's wages by 75%) ซึ่งศาลยุติธรรมยุโรปได้วินิจฉัยว่าข้อตกลงจำกัดเสรีภาพในการย้ายถิ่นฐานเพื่อการทำงานหาเลี้ยงชีพระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ ที่ทำให้สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพได้เปรียบนักกีฬาฟุตบอลอาชีพคู่สัญญาเกินสมควรเป็นข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรม ศาลยุติธรรมยุโรปสั่งให้ข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมนั้นมีผลใช้บังคับเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควร ผลที่ตามมาทำให้ฟีฟ่าในฐานะที่เป็นองค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสูงสุด ต้องออกกฎระเบียบเพื่อวางหลักเกณฑ์จำกัดสิทธิและเสรีภาพในการทำสัญญาของบรรดาสมาชิกเพื่อป้องกันสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดมีอำนาจต่อรองทางธุรกิจเหนือกว่าคือโอกาสเอาเปรียบนักกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้สังกัดคู่สัญญา ทั้งนี้ ยูฟ่าจึงต้องวางกฎระเบียบหรือนโยบายที่ไม่ขัดต่อกฎระเบียบหรือนโยบายของฟีฟ่าด้วยเช่นกัน (Gardiner & Welch, 2007)

ระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสร

ในการทำสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรที่ใช้บังคับอยู่ผูกพันกันระหว่างคู่สัญญา มีแนวคิดมาจากการใช้เสรีภาพของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ตามหลักของความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา ทั้งนี้ฟีฟ่าอาจใช้อำนาจปกครองบรรดาสมาชิกเป็นอำนาจอิสระกำกับตนเอง (Self-regulatory power) เข้าไปควบคุม มุ่งให้คู่สัญญาต่างฝ่ายต่างได้เปรียบเสียเปรียบเท่า ๆ กันและขจัดข้อตกลงคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งที่ได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควร เหตุนี้ฟีฟ่าได้ใช้อำนาจของตนบัญญัติระเบียบระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสร (Regulations on the Status and Transfer of Players หรือระเบียบ RSTP) ขึ้นมา ระเบียบเช่นนี้ได้วางหลักเกณฑ์เอาไว้ว่าการทำข้อตกลงระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพต้องทำให้คู่สัญญาต่างไม่ได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างกันจนเกินสมควรหรือไม่ทำให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดต้องรับภาระมากกว่าที่จะพึงคาดหมายได้ตามปกติ (Duval, 2016) ระเบียบ RSTP กำหนดหลักเกณฑ์ (Requirements) และกลไก (Mechanisms) บางอย่างที่ทำให้สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพผู้ซึ่งมีอำนาจต่อรองทางธุรกิจเหนือกว่าไม่ทำให้ข้อตกลงเอาเปรียบนักกีฬาฟุตบอลอาชีพหรือสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพที่เป็นคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งมีอำนาจต่อรองทางธุรกิจน้อยกว่า ทำให้เกิดความเป็นธรรมและรักษาสมดุลประโยชน์ของคู่สัญญาในทุกฝ่าย โดยระเบียบ RSTP ถูกใช้เป็นแนวทางให้แก่สถาบันตุลาการของฟีฟ่า (FIFA's Judicial Bodies) และศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากล (Court of Arbitration for Sport หรือศาล CAS) เพื่อใช้เกณฑ์สารบัญญัติ (FIFA's Substantive Rules) พิจารณาว่าสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรที่ใช้บังคับอยู่ผูกพันกันระหว่างคู่สัญญาเป็นธรรมหรือไม่ (Pearson, 2014) รวมทั้งให้อำนาจแก่สถาบันตุลาการของฟีฟ่าและศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากลที่จะสั่งให้ข้อสัญญาหรือข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมนั้นมีผลใช้บังคับเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี (Siekmann, 2012)

ระเบียบ RSTP เป็นระเบียบของฟีฟ่า ซึ่งกำหนดความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพกับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพหรือนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ หรือระหว่างฟีฟ่ากับบรรดาสมาชิกของฟีฟ่า ในฐานะที่ฟีฟ่าเป็นองค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลนานาชาติมา กำหนดสถานภาพของนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ (Status of players) และคุณสมบัติของนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ (Eligibility of players) ตามสัญญาการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสร รวมทั้งการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลอาชีพระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ขึ้นกับสมาคมกีฬาฟุตบอลเดียวกัน (Transfer of players between clubs belonging to the same association) หรือการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลอาชีพระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพที่อยู่ขึ้นกับสมาคมกีฬาฟุตบอลชาตินานาชาติต่างสมาคมกัน (Transfer between clubs belonging to different associations) ตลอดจนกำหนดสิทธิที่มีอยู่เหนือบุคคลที่บังคับสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพเป็นคู่สัญญาให้ปฏิบัติตาม ระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมเพื่อการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลนานาชาติและกำหนดเกณฑ์การระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับการทำสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสร ระเบียบ RSTP หมวด 3 ได้วางหลักเกณฑ์การรักษาเสถียรภาพในสัญญาระหว่างนักกีฬาฟุตบอลอาชีพสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพ (Maintenance of contractual stability between professionals and clubs) เอาไว้อย่างชัดเจน โดยเน้นให้คู่สัญญาไม่ว่าจะเป็นนักกีฬาฟุตบอลอาชีพและสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต่างฝ่ายต่างเคารพสัญญาหรือข้อตกลงที่สร้างขึ้นเอาไว้ระหว่างกันเป็นลายลักษณ์อักษร (Respect of contract) สัญญาที่มีข้อกำหนดให้สิทธิแก่สโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดของนักกีฬาฟุตบอลสามารถตัดสินใจบอกเลิกสัญญาเมื่อใดก็ได้ โดยปราศจากการบอกกล่าวล่วงหน้า เป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม (ระเบียบ RSTP มาตรา 13) (Fédération Internationale de Football, 2022)

อีกทั้งระเบียบ RSTP หมวด 3 ได้กำหนดให้สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพงดเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด อันถือเป็นการทำข้อสัญญาหรือข้อตกลงซึ่งคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควร ตัวอย่างเช่น สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพสามารถทำข้อตกลงการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดเอาไว้แน่นอน แต่การทำข้อตกลงเกี่ยวกับระยะเวลาการจ้างบังคับกันได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น (Terminating a contract with just cause) โดยคู่สัญญาต้องเคารพและยึดถือเวลาสิ้นสุดการจ้างที่ทำข้อตกลงกันเอาไว้อย่างเคร่งครัด ในทำนองที่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่อาจเรียกเก็บค่าสินไหมแทน (Compensation) หรือกำหนดโทษทางการเงินอื่นใดได้ (Imposition of sporting sanctions) อันเป็นการเรียกเก็บแอมแปงจากสัญญาจ้างได้สิ้นสุดลงตามระยะเวลาการจ้างที่กำหนดเอาไว้ (ระเบียบ RSTP มาตรา 14) (Fédération Internationale de Football Association, 2022) อีกประการหนึ่งสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพสามารถทำข้อตกลงที่การกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดเอาไว้แน่นอน ส่วนการทำข้อตกลงเกี่ยวกับระยะเวลาการจ้างบังคับกันได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและ

ไม่ปิดกั้นเสรีภาพในการลงทำการแข่งขันกีฬาในนามสโมสรตามสมควรแก่กรณีเท่านั้น (Terminating a contract with sporting just cause) โดยคู่สัญญาต้องเคารพและยึดถือเวลาสิ้นสุดการจ้างที่ทำข้อตกลงกันเอาไว้อย่างเคร่งครัด หากมีข้อตกลงระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้สังกัดกำหนดเอาไว้ว่าหากนักกีฬาฟุตบอลอาชีพภายใต้สังกัดลงทำการแข่งขันกีฬาฟุตบอล น้อยไปกว่าร้อยละ 10 ของการแข่งขันที่จัดขึ้นอย่างเป็นทางการ (In fewer than ten per cent of the official matches) สโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดมีสิทธิพิจารณาเลิกจ้างนักกีฬาได้ ข้อตกลงในลักษณะนี้ฟีฟ่าถือว่าเป็นข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรม หากมีการทำข้อตกลงเช่นนี้เกิดขึ้น นักกีฬาที่ต้องเสียเปรียบสโมสรกีฬาต้นสังกัดของตนเกินสมควร มีสิทธิบอกเลิกสัญญาจ้างได้ ซึ่งนักกีฬาไม่จำเป็นต้องผิดสัญญาในข้อสาระสำคัญแต่อย่างใด โดยนักกีฬามีสิทธิบอกเลิกสัญญาจ้างภายใน 15 วัน นับแต่วันที่จัดแข่งขันกีฬาฟุตบอลอย่างเป็นทางการในฤดูกาล ที่นักกีฬาฟุตบอลคู่สัญญาได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักกีฬาฟุตบอลสำหรับลงทำการแข่งขันในวันดังกล่าว (ระเบียบ RSTP มาตรา 15) (Fédération Internationale de Football Association, 2022) เป็นต้น

ข้อตกลงจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพในการประกอบอาชีพการงานในสัญญา ที่เกิดจากการกำหนดขึ้นโดยฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดในสัญญาเพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น (Unilateral agreement) ย่อมทำให้ผู้ถูกจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพต้องรับภาระมากกว่าที่พึงคาดหมายได้ตามปกติ สัญญาที่ประกอบด้วยข้อตกลงที่ช่วยให้สิทธิในการบอกเลิกสัญญาได้เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น (A contract cannot be unilaterally terminated) แล้วกำหนดให้ฝ่ายดังกล่าวสามารถใช้สิทธิในการบอกเลิกสัญญาได้ตลอดฤดูกาลแข่งขัน (During the course of a season) ระเบียบ RSTP ได้กำหนดว่าสัญญาที่ประกอบด้วยข้อตกลงเช่นนี้ไม่เป็นธรรม (ระเบียบ RSTP มาตรา 16) (Fédération Internationale de Football Association, 2022)

จากที่กล่าวมาในช่วงต้น หากคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดทำสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสร ที่แฝงไว้ด้วยข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมแล้ว โดยอาศัยอำนาจต่อรองทางธุรกิจเหนือกว่าถือโอกาสอาศัยหลักดังกล่าวเอาเปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งมีอำนาจต่อรองทางธุรกิจด้อยกว่า ระเบียบ RSTP วางหลักเกณฑ์เอาไว้ให้คู่สัญญาที่เอาเปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายในลักษณะที่เป็นการกระทำฝ่าฝืนบทบัญญัติระเบียบดังกล่าว ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อเยียวยาคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งและอาจต้องรับโทษทางวินัย (Disciplinary measures) ในฐานะที่ฝ่าฝืนระเบียบ RSTP อันเป็นระเบียบเพื่อขจัดความไม่เป็นธรรม และรักษาความสงบเรียบร้อยในวงการกีฬาฟุตบอลสากล รวมทั้งสถาบันตุลาการของฟีฟ่าอาจมีอำนาจพิจารณาว่าข้อสัญญาหรือข้อตกลงใดที่ไม่เป็นธรรมและให้อำนาจแก่สถาบันตุลาการของฟีฟ่าที่จะวินิจฉัยว่าข้อสัญญาหรือข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรม ตลอดจนสั่งให้ข้อสัญญาหรือข้อตกลงมีผลใช้บังคับเท่าที่เป็นธรรมและตามสมควรแก่กรณี

(ระเบียบ RSTP มาตรา 17 ประกอบกฎวิธีบัญญัติ (Procedural Rules) หรือกฎ Procedural Rules Governing the Football Tribunal ของฟีฟ่า) (Fédération Internationale de Football Association, 2022)

อนึ่ง ระเบียบ RSTP ยังได้กำหนดบทบัญญัติพิเศษเพื่อคุ้มครองสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพกับนักกีฬาฟุตบอลอาชีพที่เข้ามาเป็นคู่สัญญา (Special provisions relating to contracts between professionals and clubs) ให้คู่สัญญากำหนดรายละเอียดของสัญญาหรือข้อตกลงที่ทำขึ้นทั้งสองฝ่าย (หรือหลายฝ่าย) ระบุรายละเอียดและองค์ประกอบของสัญญาเพื่อความโปร่งใสและเป็นธรรม ตลอดจนข้อสัญญาหรือข้อตกลงที่ทำขึ้นต้องเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา คู่สัญญาสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างถูกต้องชัดเจน (Fédération Internationale de Football Association, 2022) ตัวอย่างเช่น (1) การระบุชื่อของตัวแทน (Intermediaries) ของคู่สัญญาทุกฝ่าย (2) ระยะเวลาตามสัญญา (Length of a contract) นับแต่วันแรกแห่งระยะเวลาไปจนถึงวันที่สิ้นสุดแห่งระยะเวลา (3) ข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดที่สโมสรต้นสังกัดของนักกีฬาฟุตบอลในปัจจุบันพึงรับทราบ (Informed) ก่อนเข้าสู่กระบวนการเจรจาตกลงทำสัญญาระหว่างคู่สัญญา (Before entering into negotiations) (4) เจ็อนไซที่ระบุเอาไว้ในสัญญาอันเป็นสาระสำคัญต้องไม่รวมถึงผลตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ (Successful medical examination) ว่าปราศจากโรคหรือการใช้สารกระตุ้นอันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานและ/หรือการได้รับใบอนุญาตทำงาน (Grant of a work permit) สำหรับใช้เดินทางไปทำงานในสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดใหม่ที่อยู่ในต่างประเทศ (5) การกำหนดถึงระยะเวลาผ่อนผันชั่วคราว สำหรับอนุญาตให้สโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดจ่ายค่าจ้างหรือผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจล่าช้า (Additional time to pay to the professional amounts) (หรือเรียกว่าข้อตกลง Grace period) และ (6) การกำหนดให้จ่ายให้แก่ค่าจ้างให้แก่นักกีฬาฟุตบอลหญิงที่พบว่าตนเองอยู่ในช่วงตั้งครรภ์ (Entitled to maternity) และจะต้องเลิกสัญญาจ้างก่อนสิ้นสุดสัญญาจ้าง (Leave during the term of the contract) ให้สโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดต้องจ่ายเงินค่าจ้างไม่น้อยกว่าสองส่วนสามของอัตราค่าจ้าง (Two thirds of their contracted salary) (ระเบียบ RSTP มาตรา 18) (Fédération Internationale de Football Association, 2022) เป็นต้น

กลไกช่วยรักษาเสถียรภาพในสัญญาภายใต้ระเบียบ RSTP ของฟีฟ่า

การวางหลักเกณฑ์ภายใต้ระเบียบ RSTP ของฟีฟ่าเป็นการกำหนดนโยบายสร้างความเป็นธรรมให้แก่คู่สัญญา ในการทำสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรระหว่างบรรดาสมาชิกด้วยกัน พร้อมกับวางมาตรฐานอันเป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของบรรดาสมาชิก (Ali Alzubaidi, 2021) โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดผู้มีอำนาจต่อรองทางธุรกิจเหนือกว่านักกีฬาฟุตบอลอาชีพคู่สัญญาอีกฝ่ายเอารัดเอาเปรียบนักกีฬาฟุตบอลอาชีพจนเกินสมควร พร้อมกับมุ่งให้คู่สัญญาทุกฝ่ายต่างได้รับผลประโยชน์ในลักษณะที่ต่างฝ่ายต่างตอบแทนซึ่งกัน

และกันอย่างสมเหตุสมผล กล่าวอีกนัยหนึ่งฟีฟ่าให้ความสำคัญกับการรักษาเสถียรภาพในสัญญา ควบคู่ไปกับการกำกับดูแลธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอลให้ดำเนินต่อไปได้และสร้างหลักการประพฤติปฏิบัติให้สมาชิกที่มุ่งเน้นการลดข้อพิพาทจากความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจระหว่างบรรดาสมาชิกด้วยกัน รวมทั้งมุ่งเน้นให้คู่สัญญาแต่ละฝ่ายมีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างเป็นการตอบแทนอย่างเหมาะสม (Fédération Internationale de Football Association, 2021)

นอกจากนี้ฟีฟ่ายังได้กำหนดกลไกช่วยส่งเสริมสนับสนุนการรักษาเสถียรภาพในสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรระหว่างบรรดาสมาชิก โดยให้ความสำคัญแก่ความผูกพันแบบต่างตอบแทน (Synallagmatic obligations) ที่คู่สัญญาทั้งที่เป็นสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดเดิม สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดใหม่และนักกีฬาฟุตบอลอาชีพที่ประโยชน์จะโอนย้ายจากสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดเดิมไปยังสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดใหม่ ต่างฝ่ายต่างมีหน้าที่ต้องชำระตอบแทนซึ่งกันและกันในลักษณะที่สมประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่าย ขณะเดียวกันผลของสัญญาต่างตอบแทนในลักษณะที่สมประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่ายก่อให้เกิดสิทธิแก่คู่สัญญาในกรณีที่เกี่ยวข้องให้อีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติตามความผูกพันแบบต่างตอบแทน (Parrish, Cattaneo, Lindholm, Mittag, Perez- Gonzalez, & Smokvina, 2019) ตัวอย่างเช่นระเบียบ RSTP ของฟีฟ่ากำหนดให้สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพต้นสังกัดใหม่ที่ประสงค์รับโอนนักกีฬาฟุตบอลเข้ามาสังกัดยังสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพของตนเอง ต้องยินยอมจ่ายค่าตอบแทนที่สโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดเดิมได้ให้การฝึกสอนทักษะกีฬาฟุตบอลแก่นักกีฬาฟุตบอลอาชีพหรือค่าตอบแทน Training compensation (Hannelin, 2016) เพื่อตอบแทนแก่สโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดเดิมที่เคยลงทุนฝึกสอนทักษะกีฬาฟุตบอลแก่นักกีฬาฟุตบอลอาชีพ (Contributed to the football player's training) ตั้งแต่นักกีฬาฟุตบอลอาชีพดังกล่าวยังเป็นนักกีฬาฟุตบอลรุ่นเยาว์ (Young football players) แล้วตนเองเก็บเกี่ยวหรือได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากทักษะกีฬาฟุตบอลที่ติดตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพดังกล่าวในภายหลัง (ระเบียบ RSTP มาตรา 20) (Fédération Internationale de Football Association, 2022) เป็นต้น

ผู้เขียนมีความเห็นว่าการรักษาเสถียรภาพในสัญญาภายใต้ระเบียบ RSTP ของฟีฟ่า ส่งผลให้ผู้มีอำนาจต่อรองทางธุรกิจเหนือกว่าคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งไม่ถือโอกาสเอาเปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ในระดับต่างฝ่ายต่างได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เหมาะสมเกิดจากการใช้อำนาจของฟีฟ่าเข้าแทรกแซงเสรีภาพในการทำสัญญาของฟีฟ่าและบรรดาสมาชิก เมื่อฟีฟ่ามีความพยายามพัฒนาปรับปรุงกฎเกณฑ์และกลไกให้สอดคล้องประโยชน์ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพึงมีพึงได้ในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอลที่ตนกำกับ ดังนั้นกฎเกณฑ์และกลไกภายใต้ระเบียบ RSTP ของฟีฟ่าเป็นตัวแปรสำคัญในการรักษาเสถียรภาพในสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรระหว่างบรรดาสมาชิก ตลอดจนสร้างสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้าม

สโมสรและข้อตกลงยืมตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสร ระหว่างบรรดาสมาชิกให้กลายเป็นสัญญาต่างตอบแทนที่คู่สัญญาต่างฝ่ายต่างได้ประโยชน์หรือสมประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่ายอย่างแท้จริง การรักษาเสถียรภาพในสัญญาเช่นว่านี้จะเกิดได้ก็ต่อเมื่อบรรดาสมาชิกต่างฝ่ายต่างทำข้อสัญญาหรือข้อตกลงที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อระเบียบ RSTP ของฟีฟ่า (Fédération Internationale de Football Association, 2022)

ข้อวิพากษ์การรักษาเสถียรภาพในสัญญาภายใต้กฎระเบียบของฟีฟ่า

การวางกฎเกณฑ์เพื่อรักษาเสถียรภาพในสัญญาอยู่บนพื้นฐานของความเป็นอิสระในการปกครองบรรดาสมาชิกของฟีฟ่า ฟีฟ่าสามารถออกกฎระเบียบของตนขึ้นมาเพื่อใช้ปกครองควบคุมความประพฤติของบรรดาสมาชิกหรือกำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมของสมาชิกให้เป็นไปตามแนวมาตรฐานที่ได้วางเอาไว้ หากมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามบรรดาสมาชิกก็อาจมีความผิดและได้รับโทษตามที่กำหนดไว้ เหตุนี้การวางกฎเกณฑ์เพื่อรักษาเสถียรภาพในสัญญาระหว่างบรรดาสมาชิกจึงเป็นการใช้อำนาจนิติบัญญัติของฟีฟ่าในการออกกฎระเบียบที่บรรดาสมาชิกต้องตกลงยอมรับอำนาจสูงสุดของฟีฟ่าและกฎระเบียบในการปกครองกีฬาฟุตบอลสากลของฟีฟ่า การทำสัญญาหรือข้อตกลงอื่นใด (การทำสัญญาหรือข้อตกลงอันอยู่บนรากฐานความคิดหลักความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนากับหลักสัญญาต้องเป็นสัญญา) จะมีอำนาจยิ่งใหญ่มากกว่าหรือขัดต่อกฎระเบียบในการปกครองกีฬาฟุตบอลสากลของฟีฟ่าหาได้ไม่ ด้วยแนวคิดเช่นว่านี้สร้างความจำเพาะ (Specificity of sport) ให้แก่กฎเกณฑ์เทคนิค (Technical rules) ที่บัญญัติขึ้นโดยฟีฟ่ามีเป้าหมายเฉพาะเจาะจงบางอย่างเพื่อใช้ปกครองบรรดาสมาชิกอันอยู่บนรากฐานของความเป็นธรรมและความถูกต้องชอบธรรมในวงการกีฬาฟุตบอลสากล ไม่เกี่ยวกับจารีตประเพณีศีลธรรมจรรยาหรือหลักกฎหมายของนักกฎหมายทั่วไป (European Commission, 2016) มีปัญหาทางกฎหมายว่าการกระทำใดถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อการรักษาเสถียรภาพในสัญญาภายใต้กฎระเบียบของฟีฟ่าซึ่งเป็นการผิดทางวินัยของสมาชิก

ผู้เขียนเห็นว่าศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากล (หรือศาล CAS) ได้ให้ความเห็นที่น่าสนใจเอาไว้สองแนวทางด้วยกัน ได้แก่ แนวทางแรก ศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากลเห็นว่าความจำเพาะของกฎระเบียบว่าด้วยการรักษาเสถียรภาพในสัญญาถูกบัญญัติขึ้นอย่างชัดเจนเพื่อวัตถุประสงค์พิเศษในการหาทางของให้กับวงการกีฬาฟุตบอลสากล (Goal of finding particular solutions for the football world) ในทำนองที่ใช้บังคับสำหรับรักษาสมดุลในสัญญาต่างตอบแทนระหว่างบรรดาสมาชิกของฟีฟ่า (โปรดดูคำวินิจฉัยของศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากลที่ CAS 2007/A/1300 Webster v/ Heart of Midlothian, award of 30 January 2008) (de Weger, 2011) แนวทางที่สอง ศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากลเห็นว่ากฎระเบียบว่าด้วยการรักษาเสถียรภาพในสัญญาที่อยู่บนพื้นฐานของความจำเพาะก็เปิดโอกาสให้ศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากลใช้ดุลพินิจตีความอย่างกว้าง (Wide

scope of discretion) ทั้งตีความในทำนองที่ให้อำนาจและกำหนดขอบเขตแก่กฎระเบียบได้อย่างกว้างขวางไปกว่า ถ้อยคำหรือข้อความที่ปรากฏในกฎระเบียบ (โปรดดูคำวินิจฉัยของศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากลที่ CAS 2008/A/1520 Matuzalem Francelino da Silva & Real Zaragoza SAD v. FC Shakhtar Donetsk & Fédération Internationale de Football Association (FIFA), award of 19 May 2009) นั้นหมายความว่า คู่สัญญาอาจต้องรับโทษในทางวินัย แม้ว่าได้กระทำการอันกฎระเบียบว่าด้วยการรักษาเสถียรภาพในสัญญาที่ใช้ใน ขณะที่มีการทำข้อตกลงหรือสัญญานั้น ไม่ได้กำหนดบริบทหรือบัญญัติองค์ประกอบเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางวินัย เอาไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำผิดนั้นบทบัญญัติของฟีฟ่านั้น ก็เป็นโทษที่เปิดโอกาสให้สถาบันตุลา การของฟีฟ่าหรือศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากลได้ใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษทางวินัย (Parrish, 2011)

บทสรุป

กล่าวโดยสรุป การรักษาเสถียรภาพในสัญญาเป็นการใช้อำนาจของฟีฟ่าเข้าแทรกแซงความความศักดิ์สิทธิ์ ของการแสดงเจตนาและจำกัดควบคุมเสรีภาพในการทำสัญญาโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรและข้อตกลงยืม ตัวนักกีฬาฟุตบอลอาชีพข้ามสโมสรระหว่างบรรดาสมาชิกด้วยกัน โดยมุ่งเน้นให้เกิดความสัมพันธ์ที่ต่างฝ่ายต่าง ตอบแทนอย่างสมประโยชน์ของทุกฝ่ายกับมุ่งเน้นป้องกันไม่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดฉวยโอกาสเอารัดเอาเปรียบ คู่สัญญาอีกฝ่ายอย่างไม่เป็นธรรม ฟีฟ่าในฐานะที่เป็นองค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลนานาชาติสูงสุดได้ออก ระเบียบ RSTP ที่กำหนดหลักเกณฑ์และกลไกกลไกเพื่อสนับสนุนให้เกิดการรักษาเสถียรภาพในสัญญาในวง การ กีฬาฟุตบอลสากล ทำให้สโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพผู้ซึ่งมีอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจเหนือกว่าไม่ทำข้อตกลงเอารัด เอาเปรียบนักกีฬาฟุตบอลอาชีพหรือสโมสรกีฬาฟุตบอลอาชีพที่เป็นคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งมีอำนาจต่อรองทาง ธุรกิจน้อยกว่า จนนำไปสู่การสร้างความเป็นธรรมและรักษาสมดุลประโยชน์ระหว่างคู่สัญญาทุกฝ่าย ความจำเป็น ของกฎเกณฑ์เทคนิคในระเบียบ RSTP ย่อมเป็นการจำกัดเสรีภาพในการทำสัญญาของผู้ที่อยู่ภายใต้การบริหาร ปกครองของฟีฟ่า อีกทั้งการเปิดโอกาสให้สถาบันตุลาการของฟีฟ่ากับศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสากล (หรือศาล CAS) ใช้ดุลพินิจอย่างกว้างขวางในการตีความกฎระเบียบและปรับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นให้เข้ากับข้อกฎระเบียบ อาจ ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของฟีฟ่าที่ต้องการดำรงความเป็นธรรมในสังคมกีฬาและความต้องการที่แท้จริงของ บรรดาสมาชิก หากการใช้ดุลพินิจดังกล่าวนำไปสู่การจำกัดเสรีภาพในการทำสัญญาอย่างยิ่งยวดหรือสร้างภาระ ทางเศรษฐกิจแก่คู่สัญญาที่ต้องรับโทษทางวินัยมากเกินไป

References

- Ali Alzubaidi, A. H. (2021). Contractual Stability in the Field of International Sports Professionalism. *European Scholar Journal*, 2(11), 117 – 121.
- Bilić, B. (2011). Contractual stability versus players mobility. *Zbornik Radova Pravnog Fakulteta u Splitu*, 48(4), 875 – 898.
- Bond, A. J., Widdop, P., & Parnell, D. (2020). Topological network properties of the European football loan system. *European Sport Management Quarterly*, 20(5), 655 – 678.
- Center for the Law and Economics of Sport, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture & KEA European Affairs. (2013). *The economic and legal aspects of transfers of players - Executive summary*. Brussels: KEA European Affairs & Center for the Law and Economics of Sport.
- Compaire, D. F. R., Planás, R. A. G., & Wildemann, S. (2009). *Contractual Stability in Professional Football: Recommendations for Clubs in a Context of International Mobility* (Master Thesis, International Centre for Sports Studies, Neuchâtel, Switzerland). Retrieved from <https://www.lawinsport.com/pdf/ContStabinProfFoot.pdf>
- Czarnota, A. P. (2013). FIFA Transfer Rules and Unilateral Termination Without “Just Cause”. *Berkeley Journal of Entertainment & Sports Law*, 2(1), 1 – 47.
- de Weger, F. M. (2011). Webster, Matuzalem, De Sanctis. ... and the future. *The International Sports Law Journal*, 3(4), 42 – 56.
- Duval, A. (2016). The FIFA regulations on the status and transfer of players: Transnational lawmaking in the shadow of Bosman. In A. Duval & B. Van Rompuy (Eds.). *The Legacy of Bosman* (pp. 81-116). The Hague, Netherlands: T.M.C. Asser Press.
- European Commission. (2016). *Mapping and Analysis of the Specificity of Sport: A Final Report to the DG Education & Culture of the European Commission*. Brussels: European Commission.
- Fédération Internationale de Football Association. (2021). *Commentary on the Regulations on the Status and Transfer of Players Edition 2021*. Zürich: Fédération Internationale de Football Association.

- Fédération Internationale de Football Association. (2022). *Regulations on the Status and Transfer of Players March 2022 edition*. Zürich: Fédération Internationale de Football Association.
- Gardiner, S., & Welch, R. (2007). The contractual dynamics of team stability versus player mobility: who rules 'The Beautiful Game'? *Entertainment and Sports Law Journal*, 5(1), 1 – 14.
- Hannelin, H. (2016). *The FIFA Transfer System: Contractual Stability and Training Compensation in the Light of EU Free Movement and Competition Law* (Master Thesis, University of Helsinki, Helsinki, Finland). Retrieved from <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/169810/Heikki%20Hannelin%20gradu.pdf?sequence=2>
- Kos, D. (2021, May 1). *FIFA Transfer System Reform: Analysis and Recommendations*. Retrieved from <https://rm.coe.int/eccd-bo-tp3-2021-fifa-transfer-system-recs/1680a2c2cd>
- Nilsson, D. (2006). *The Revised FIFA Regulations for the Status and Transfer of Players' Compatibility with EC Competition Law-The Transfer System Revisited* (Master Thesis, University of Lund, Lund, Sweden). Retrieved from <https://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=1560490&fileId=1565328>
- Oda, D. (2016). *FIFA ban of third-party ownership of football players' economic rights and Article 101 of the Treaty on the Functioning of the European Union* (Master Thesis, Faculdade de Direito da Universidade Católica Portuguesa – Escola de Lisboa, Lisboa, Portugal). Retrieved from <https://repositorio.ucp.pt/bitstream/10400.14/27668/1/FIFA%20ban%20of%20third%20party%20ownership%20of%20football%20players%E2%80%99%20economic%20rights%20and%20Article%20101%20of%20the%20Treaty%20on.pdf>
- Parrish, R. (2011). Contract Stability: The Case Law of the Court of Arbitration for Sport. *European Sports Law and Policy Bulletin*, 1, 69 – 94.
- Parrish, R., Cattaneo, A., Lindholm, J., Mittag, J., Perez- Gonzalez, C., & Smokvina, V. (2019) *Promoting and Supporting Good Governance in the European Football Agents Industry*. Zagreb: European Commission Representation in Croatia.
- Pearson, G. (2014). Sporting Justifications under EU Free Movement and Competition Law: The Case of the Football 'Transfer System'. *European Law Journal*, 21(2), 220 – 238.

Ruggie, J. G. (2016, April 1). "FOR THE GAME. FOR THE WORLD." *FIFA and Human Rights*. Retrieved from https://www.hks.harvard.edu/sites/default/files/Ruggie_humanrightsFIFA_reportApril2016.pdf

Schwab, B. (2017). "When We Know Better, We Do Better." Embedding the Human Rights of Players as a Prerequisite to the Legitimacy of Lex Sportiva and Sport's Justice System. *Maryland Journal of International Law*, 32(1), 4 – 67.

Siekmann, R. C. R. (2012). International Professional Football Law: Webster, Matuzalem and De Sanctis - The CAS Transfer 'Buy-Out' Rulings. In R. C. R. Siekmann, J. Soek, & M. van der Harst (Eds.). *Introduction to International and European Sports Law* (pp. 269-312). The Hague, Netherlands: T.M.C. Asser Press.

Received: August 19, 2022

Revised: October 07, 2022

Accepted: October 25, 2022